Seat No. _______________

HV-16080001020805

B. Com. (Sem. II) (CBCS) (W.E.F. 2016)

Examination

May - 2023

Advance Statistics - II

(Old Course)

Time : **2.30 / 3.00** Hours / Total Marks : **70/100**

સૂચના : (1) પ્રશ્ન નં. 1 થી 4 રેગ્યુલર અને એક્સ્ટર્નલ બધા જ વિદ્યાર્થીઓ માટે ફરજિયાત છે.

(2) પ્ર. નં. 5 ફક્ત એક્સ્ટર્નલ વિદ્યાર્થીઓ માટે જ છે.

(3) જમણી બાજુએ ગુણ દર્શાવ્યા છે.

1 (અ) સંભાવનાની સાંખ્યકીય વ્યાખ્યા આપો. સંભાવનાનાં સરવાળાનો નિયમ લખો અને સાબિત કરો. **10**

(બ) ગણ અંગેનો પ્રાથમિક ખ્યાલ જણાવતા ગણનાં પ્રકારો જણાવો. **10**

અથવા

1 (અ) જો $A = \{1, 2, 3, 4\}$, $B = \{2, 3, 5, 6\}$, $C = \{3, 4, 5, 8\}$ હોય તો સાબિત કરો કે **10**

(i) $A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$

(ii) $A \cap (B \cup C) = (A \cap B) \cup (A \cap C)$

(બ) જો $P(A) = \frac{1}{3}, P(\overline{B}) = \frac{1}{4}$ અને $P(A \cap B) = \frac{1}{6}$ હોય તો **10**

$P(A \cup B), P(\overline{A} \cap \overline{B})$ અને $P(\overline{A} / \overline{B})$ શોધો.

2 (અ) ચલિત સરેરાશની રીત અને ન્યૂનતમ વર્ગોની રીત સમજાવો. **10**

(બ) સામયિક શ્રેણીનું પૃથક્કરણ સમજાવો. **10**

અથવા

2 (અ) આપેલ માહિતી પરથી $y = a + bx + cx^2$નું અન્વાયોજન કરો અને **10**

વર્ષ 2018ની કિંમતનું આગણન કરો :

વર્ષ	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
ભાવ	104	110	118	128	140	154	170

(બ) નીચે આપેલ માહિતી માટે દ્વિઘાતી વક્રનું અન્વાયોજન કરી વર્ષ 1998ના **10**

ઉત્પાદનનું અનુમાન કરો :

વર્ષ	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
ઉત્પાદન	2	6	7	8	10	11	11	10	9

3 (અ) અસતત સંભાવના વિતરણનાં મધ્યક અને વિચરણ શોધો. **7**

(બ) યદચ્છ ચલ xનું સંભાવના વિતરણ નીચે પ્રમાણે છે, તે પરથી **8**

(i) P (ii) $E(x)$ (iii) $V(x)$ શોધો :

x	0	1	2	3	4
$P(x)$	$\frac{1}{10}$	P	$\frac{3}{10}$	P	$\frac{1}{10}$

અથવા

3 (અ) વિચરણની વ્યાખ્યા આપો અને તેના ગુણધર્મો જણાવો. **7**

(બ) યદચ્છ ચલ xનું સંભાવના વિતરણ નીચે પ્રમાણે છે. તે પરથી P અને **8**

પ્ર. વિ.ની કિંમત શોધો :

x	–3	–2	–1	0	1	2	3
$P(x)$	0.05	P	0.3	0	0.3	0.15	P

4 (અ) દ્વિપદી વિતરણ વિશે નોંધ લખો. **7**

(બ) 5 પાસા એક સાથે 96 વખત ઉછાળવામાં આવે છે. 4, 5, 6 નંબરને સફળતા ગણીએ તો સફળતાની જુદી જુદી સંખ્યા માટે અપેક્ષિત આવૃત્તિઓ શોધો. **8**

અથવા

4 (અ) પોયસન વિતરણનાં ગુણધર્મો અને ઉપયોગો જણાવો. **7**

(બ) એક શહેરમાં 50 દિવસ દરમ્યાન 10 અકસ્માત થાય છે. ધારો કે દરરોજ અકસ્માતની સંખ્યા પોયસન વિતરણને અનુસરે છે તો એક દિવસમાં 3 અથવા વધારે અકસ્માતની સંભાવના શોધો. $\left(e^{-.2} = 0.8187\right)$ **8**

(ફક્ત એકસ્ટર્નલ વિદ્યાર્થીઓ માટે)

5 (અ) મોસમી વધઘટ શોધો : **15**

વર્ષ	Q_1	Q_2	Q_3	Q_4
1977	75	60	54	59
1978	86	65	63	80
1979	90	72	66	85
1980	100	78	72	93

(બ) જો $P(A) = 2P(B) = P(A/B) = 0.4$ હોય તો $P(A \cup B)$, $P(A' \cup B')$ અને $P(B'/A)$ શોધો. **10**

(ક) એક પોયસન ચલ માટે $P(1) = P(2)$ હોય તો $P(0)$ની કિંમત શોધો. **5**

અથવા

5 (અ) જો $A = \{1, 2, 3, 4\}$, $B = \{2, 4, 6, 8\}$, $C = \{3, 4, 5, 6\}$ હોય તો સાબિત કરો કે **15**

(i) $A \cap (B \cap C) = (A \cap B) \cap C$

(ii) $A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$

(iii) $A \cap (B \cup C) = (A \cap B) \cup (A \cap C)$

(બ) મોસમી વધઘટ મેળવવાની પદ્ધતિઓ જણાવો. **10**

(ક) 8 સિક્કા એકી સાથે ઉછાળવામાં આવે છે. જણાવો કે ઓછામાં ઓછી 6 છાપ મેળવવાની સંભાવના $\frac{37}{256}$ છે. **5**

ENGLISH VERSION

Instructions :
(1) Q. No. 1 to 4 are compulsory for Regular and External students.
(2) Q. No. 5 is only for External student.
(3) Marks are indicated on right side.

1 (a) Define Statistical probability. State and prove the addition rule of probability. **10**

(b) Explaining elementary concept of the set write types of sets. **10**

OR

1 (a) If $A = \{1, 2, 3, 4\}$, $B = \{2, 3, 5, 6\}$, $C = \{3, 4, 5, 8\}$ then prove that **10**

(i) $A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$

(ii) $A \cap (B \cup C) = (A \cap B) \cup (A \cap C)$

(b) If $P(A) = \frac{1}{3}, P(\overline{B}) = \frac{1}{4}$ and $P(A \cap B) = \frac{1}{6}$ then find $P(A \cup B), P(\overline{A} \cap \overline{B})$ and $P(\overline{A} / \overline{B})$. **10**

2 (a) Explain the method of Moving Average and method of Least Square. **10**

(b) Explain the analysis of Time series. **10**

OR

2 (a) For the following data fit $y = a + bx + cx^2$ and estimate the price of year 2018 : **10**

Year	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Price	104	110	118	128	140	154	170

(b) Fit second degree parabola for given data and estimate the production of year 1998 : **10**

Year	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997
Production	2	6	7	8	10	11	11	10	9

3 (a) Find mean and variance from the discrete probability distribution. **7**

(b) The probability distribution of a r.v. x is given below obtain the value of (i) P (ii) $E(x)$ (iii) $V(x)$. **8**

x	0	1	2	3	4
$P(x)$	$\frac{1}{10}$	P	$\frac{3}{10}$	P	$\frac{1}{10}$

OR

3 (a) Define variance and give its properties. **7**

(b) The probability distribution of a r.v. x is given below. Obtain the value of (i) P (ii) S.D. **8**

x	−3	−2	−1	0	1	2	3
$P(x)$	0.05	P	0.3	0	0.3	0.15	P

4 (a) Write note on Binomial distribution. **7**

(b) 5 dies were tossed together 96 times. The appearance of 4, 5, 6 number are consider as success. Find expected frequency of different successive event. **8**

OR

4 (a) State properties and uses of Poisson distribution. **7**

(b) In a town 10 accidents took place in a spam of 50 days. Assuming that the number of accident per day follows the Poisson distribution. Find the probability that there will be three or more accident in a day. $\left(e^{-.2} = 0.8187\right)$ **8**

(ONLY FOR EXTERNAL STUDENTS)

5 (a) Find Seasonal variation. **15**

Year	Q_1	Q_2	Q_3	Q_4
1977	75	60	54	59
1978	86	65	63	80
1979	90	72	66	85
1980	100	78	72	93

(b) If $P(A) = 2P(B) = P(A/B) = 0.4$ then find $P(A \cup B)$, $P(A' \cup B')$ and $P(B'/A)$. **10**

(c) For a Poisson variant $P(1) = P(2)$ then find the value of $P(0)$. **5**

OR

5 (a) If $A = \{1, 2, 3, 4\}$, $B = \{2, 4, 6, 8\}$, $C = \{3, 4, 5, 6\}$ then prove that **15**

(i) $A \cap (B \cap C) = (A \cap B) \cap C$

(ii) $A \cup (B \cap C) = (A \cup B) \cap (A \cup C)$

(iii) $A \cap (B \cup C) = (A \cap B) \cup (A \cap C)$

(b) Explain the methods for finding seasonal variation. **10**

(c) 8 coins are tossed at a time. Explain that probability of getting minimum 6 heads are $\frac{37}{256}$. **5**
